

การพัฒนาชุดระบำนาฏลีลาบูชาพรหม กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ สาระนาฏศิลป์ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2

Development of Boochar-Phrom Dancing Posture Set in Arts and Classical Dance Strand for Matthayomsuksa 2

พัชรียา ทองนพเก้า¹, นิราศ จันทระจิต², ไพบุญ บุญไชย³

Pachareeya Thongnoppakao¹, Nirat Jantharajit², Paiboon Boonchai³

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีความมุ่งหมายเพื่อ (1) หาประสิทธิภาพของชุดระบำนาฏลีลาบูชาพรหม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ตามเกณฑ์ 75/75 (2) หาดัชนีประสิทธิผลของชุดระบำนาฏลีลาบูชาพรหม (3) ศึกษาประสิทธิภาพของแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบกลุ่มร่วมมือโดยใช้ชุดระบำนาฏลีลาบูชาพรหม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ตามเกณฑ์ 80/80 (4) หาดัชนีประสิทธิผลของแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบกลุ่มร่วมมือโดยใช้ชุดระบำนาฏลีลาบูชาพรหม และ (5) เปรียบเทียบคุณลักษณะการยอมรับนับถือตนเองของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่จัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้ชุดระบำนาฏลีลาบูชาพรหม ระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียน กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนจตุรพักตรพิมานรัชดาภิเษก อำเภोजตุรพักตรพิมาน จังหวัดร้อยเอ็ด ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2552 จำนวน 43 คน ซึ่งได้มาโดยการสุ่มแบบกลุ่ม (Cluster Random Sampling) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ (1) ชุดระบำนาฏลีลาบูชาพรหม ประกอบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบกลุ่มร่วมมือ กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ สาระนาฏศิลป์ จำนวน 10 ชุด ผลการประเมินคุณภาพเท่ากับ 4.42 (2) แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบกลุ่มร่วมมือ เรื่องระบำนาฏลีลาบูชาพรหม จำนวน 10 แผน มีผลการประเมินคุณภาพเท่ากับ 4.52 (3) แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง ระบำนาฏลีลาบูชาพรหม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 แบบปรนัยเลือกตอบจำนวน 30 ข้อ มีค่าอำนาจจำแนกรายข้อ (B) ตั้งแต่ 0.23 ถึง 0.85 มีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับ (r_{cc}) เท่ากับ 0.86 (4) แบบวัดภาคปฏิบัติของนักเรียน เป็นแบบวัดทักษะภาคปฏิบัติด้านการรำ ครอบคลุมความสามารถและทักษะการรำ 6 ด้าน จำนวน 1 ฉบับ มีค่าความยาก (P) ตั้งแต่ 0.26 – 0.67 มีค่าอำนาจจำแนกรายด้าน (D) ตั้งแต่ 0.54 - 0.87 และมีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับ (α) เท่ากับ 0.87 และ (5) แบบวัดการยอมรับนับถือตนเอง เป็นแบบวัดชนิดมาตราส่วนประมาณ

¹นิสิตระดับปริญญาโท สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

²ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

³ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

¹M.Ed. Candidate in curriculum and Instruction, Faculty of Education, Mahasarakham University

²Assistant Professor Dr., Faculty of Education, Mahasarakham University

³Assistant Professor Dr., Faculty of Education, Mahasarakham University

ค่า (Rating Scale) 5 อันดับ จำนวน 15 ข้อ มีค่าอำนาจจำแนกรายข้อ (r_{xy}) ตั้งแต่ 0.31 – 0.83 และมีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับ (α) เท่ากับ 0.90 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ร้อยละ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการทดสอบสมมุติฐานการวิจัยด้วย t-test (Independent Samples)

ผลการวิจัยปรากฏดังนี้

1. ชุดระบำนาฏลีลาบูชาพรหม สาระนาฏศิลป์ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 มีประสิทธิภาพเท่ากับ 78.47/76.61 ซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์ที่ตั้งไว้
2. ดัชนีประสิทธิผลของชุดระบำนาฏลีลาบูชาพรหม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 มีค่าเท่ากับ 0.5141 แสดงว่านักเรียนมีความก้าวหน้าทางการเรียนคิดเป็นร้อยละ 51.41
3. แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบกลุ่มร่วมมือโดยใช้ชุดระบำนาฏลีลาบูชาพรหม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 มีประสิทธิภาพเท่ากับ 83.84/80.58 ซึ่งสอดคล้องกับเกณฑ์ที่ตั้งไว้
4. แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบกลุ่มร่วมมือโดยใช้ชุดระบำนาฏลีลาบูชาพรหม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 มีค่าดัชนีประสิทธิผลเท่ากับ 0.6049 แสดงว่านักเรียนมีความก้าวหน้าทางการเรียนคิดเป็นร้อยละ 60.49
5. นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 มีคุณลักษณะการยอมรับนับถือตนเองหลังเรียนด้วยชุดระบำนาฏลีลาบูชาพรหม เพิ่มขึ้นจากก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

คำสำคัญ : การพัฒนาชุดระบำนาฏลีลาบูชาพรหม, กิจกรรมการเรียนรู้แบบกลุ่มร่วมมือ, ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน, คุณลักษณะการยอมรับนับถือตนเอง, ทักษะการรำ

ABSTRACT

The purposes of this study were : 1) to find out the efficiency of Boochar-Phrom Dancing Set in classical dance strand for Matthayomsuksa 2 level, with a required efficiency of 75/75, 2) to find out effectiveness indices of the Boochar-Phrom Dancing Set in classical dance strand, 3) to find out the effectiveness of lesson plan of Boochar-Phrom Dancing Set with cooperative learning in classical dance strand, with a required efficiency of 80/80, 4) to find out effectiveness indices of lesson plan of the Boochar-Phrom Dancing Set with cooperative learning in classical dance strand, and 5) to compare self-esteem of Mathayomsuksa 2 students, between before and after learned by using lesson plan of the Boochar-Phrom Dancing Set in classical dance strand. The research samples consisted of 43 Mathayomsuksa 2 students attending Jaturapakphiman school, Jaturapakphiman District, Roi-Ed Province in the second semester of the academic year 2009, obtained using the cluster random sampling technique. The instruments used in this study were : (1) 10-set of Boochar-Phrom Dancing with cooperative learning in classical dance strand, those had quality evaluated score of 4.42 ; (2) 10- plans for organization of learning activities of the Boochar-Phrom Dancing Set with cooperative learning in classical

dance strand, those had quality evaluated score of 4.52 ; (3) 30 items of achievement test with discriminating powers (B) ranging 0.23-0.85 and a reliability of 0.86; (4) 6 items scale of performance test on dancing skills with difficulty scores (P) ranging 0.26-0.67, discriminating powers (D) ranging 0.54-0.87 and a reliability (α) of 0.87 ; and (5) 15 items scale on self-esteem with discriminating powers (r_{xy}) ranging 0.31-0.83 and a reliability (α) of 0.90. The statistics for data analysis were average scores, standard deviation, percentage, and t-test (Dependent Samples) was employed for testing hypotheses.

The results of the study were as follows :

1. The efficiency of the Boochar-Phrom Dancing Set in arts and classical dance strand for Matthayomsuksa 2 was 78.47/76.61, which met the established requirement of 75/75.

2. The effectiveness index of the Boochar-Phrom Dancing Set in arts and classical dance strand for Matthayomsuksa 2 was 0.5141. Showing that the students progressed their learning at 51.41 percent.

3. The efficiency of lesson plans of the Boochar-Phrom Dancing Set in arts and classical dance strand for Matthayomsuksa 2 was 83.84/80.58 , which met the established requirement of 80/80.

4. The effectiveness index of the lesson plans of the Boochar-Phrom Dancing Set in arts and classical dance strand for Matthayomsuksa 2 was 0.6049. Showing that the students progressed their learning at 60.49 percent.

5. The students had self-esteem score after learned by using lesson plan of the Boochar-Phrom Dancing Set in arts and classical dance strand, higher than before learning by those lesson plans with the level of significance .01.

Keyword : Development of Boochar-Phrom Dancing Posture Set, cooperative learning, Learning Achievement, Self -Esteem, Dancing Skills

บทนำ

การจัดกิจกรรมการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ สาระที่ 3 นาฏศิลป์ ส่วนมากยังมีสภาพการจัดกิจกรรมเรียนการสอนตามแบบปกติ ซึ่งเป็นการเรียนรู้จากตัวอย่างหรือตัวแบบเพื่อให้ผู้เรียนสามารถปฏิบัติหรือแสดงท่าทางการรำรำตามแบบอย่างได้ โดยขาดความตระหนักในคุณค่าทางนาฏศิลป์และการส่งเสริมการอนุรักษ์

ศิลปะ วัฒนธรรมด้านการแสดงการละเล่นของชาวบ้านแต่ละท้องถิ่นให้เป็นแบบอย่าง ทางด้านวัฒนธรรมที่ดีของสังคมในระยะต่อไป การพ้อนรำเป็นศิลปะสาขาหนึ่งที่เรียกว่านาฏศิลป์ โดยดัดแปลงทำรำด้วยการปรับปรุงมาจากธรรมชาติ เช่นเดียวกับศิลปะสาขาอื่นๆ การพ้อนรำเป็นการเคลื่อนไหวอวัยวะของร่างกายส่วนต่างๆ ตั้งแต่ศีรษะลงมาถึงเท้า มนุษย์เราทุกคนต้องมีอารมณ์

รัก โกรธ เศร้า โศก บางขณะก็มีอารมณ์รื่นเริง บันเทิงใจ และมักจะแสดงกริยาท่าทางเหล่านั้น ออกมาให้ผู้อื่นได้เข้าใจความหมายในตำราบาง เล่มกล่าวว่านาฏศิลป์มาจากการบูชาบวงสรวง แต่เทพเจ้า เพราะมนุษย์ต้องอาศัยศาสนาเป็น เครื่องยึดเหนี่ยวจิตใจด้วยการนับถือสิ่งศักดิ์สิทธิ์ มีการขอพรให้สิ่งศักดิ์สิทธิ์ช่วยบันดาลให้ได้สิ่ง ที่ตนปรารถนา โดยทำพิธีกรรมต่าง ๆ เช่น ทำพิธี บวงสรวง ถวายอาหาร สวดสรรเสริญอ่อนน้อม ขอพร และท้ายสุดมีการฟ้อนรำถวาย เพื่อให้ เป็นที่พอใจแก่สิ่งศักดิ์สิทธิ์ทั้งหลายที่ตนนับถือ การฟ้อนรำต่าง ๆ นั้นได้ดัดแปลงมาจากกริยา ท่าทางตามธรรมชาติให้เป็นรูปแบบกระบวนการ รำที่เป็นแบบแผน และได้แนวความคิดมาจาก ตำนานการฟ้อนรำของอินเดีย (พาณี สีสวย. 2540: 9) ในบรรดาศิลปะทั้งหลายที่แสดงออก ถึงสัญลักษณ์ของชาติและสามารถบ่งชี้ความ เป็นมาทางประวัติ ศาสตร์ได้อย่างดียิ่ง ดังนั้น “นาฏศิลป์” จึงนับว่าเป็นศิลปะที่มีความสำคัญ โดดเด่น ซึ่งสามารถแสดงออกได้ด้วยตัวเองทั้ง ในลักษณะที่เข้มแข็งและอ่อนโยน นาฏศิลป์ ถือว่าเป็นภาษาสากลเช่นเดียวกับดนตรี แต่ดี กว่าตรงที่ได้เห็นด้วยตา ซึ่งทำให้ความเข้าใจ ทำเข้าใจกันที่ อีกทั้งมีความแนบเนียนกว่าภาษา ทัวไปตรงที่มีความงดงามมากกว่า (เรณู โกศินา นนท์. 2527 : 2) สิ่งสำคัญในการเรียนนาฏศิลป์ ได้แก่ การยอมรับนับถือตนเองหรือการมีใจ รักในศิลปะอันเป็นวัฒนธรรมของชาติ ซึ่งต้อง ประกอบกับการเรียนการสอนและการฝึกหัด ควบคู่กันไป การเรียนนาฏศิลป์เริ่มต้นจากการ ฝึกหัดเบื้องต้นเพื่อจัดเตรียมร่างกายให้พร้อม ที่จะได้รับการถ่ายทอด จากนั้นผู้เรียนจะต้อง ฝึกหัดและทบทวนด้วยตนเอง จึงจะประสบ ความสำเร็จทางการเรียนนาฏศิลป์ อนึ่ง การ เรียนนาฏศิลป์จะประสบความสำเร็จได้ต้องอาศัย

ปัจจัยอย่างอื่นร่วมด้วย เช่น ความอดทน ความ เพียรพยายามและ ทักษะความจดจำ การจัด กิจกรรมการเรียนในสถานศึกษาให้กับเยาวชน ในระดับมัธยมศึกษา มีการจัดกระบวนการเรียน การสอน เพื่อมุ่งเน้นความสำคัญในการพัฒนา เยาวชนให้เป็นบุคคลที่มีศักยภาพทุกด้าน เพื่อ ที่จะเตรียมเป็นเยาวชนที่มีคุณภาพ และพร้อม ที่จะรับใช้สังคมไทยได้อย่างมีคุณค่าในฐานะ ผู้สืบทอดทางวัฒนธรรม จึงจำเป็นที่จะต้องมีการพัฒนาการเรียนที่มุ่งเน้นให้ผู้เรียนมีทักษะ และคุณลักษณะพื้นฐานที่จำเป็นต่อการดำรง ชีวิตในสังคมยุคโลกาภิวัตน์ เพื่อเชื่อมโยงและ ส่งผลต่อการพัฒนาผู้เรียนเต็มศักยภาพของ แต่ละบุคคล (สุนันทา สุนทรประเสริฐ. 2546: 78) อำเภोजตุรพักตรพิมานได้สืบทอดมรดกใน การจัดพิธีกรรมเพื่อบวงสรวงพระพรหมและส่ว ขวัญข้าวขึ้นทุกปี “พระพรหม” เป็นสิ่งศักดิ์สิทธิ์ที่ ชาวเมืองจตุรพักตรพิมานยึดถือเป็นสิ่งศักดิ์สิทธิ์ คู่บ้านคู่เมือง และมีความเชื่อว่าเป็นพิธีที่นำมา ซึ่งความสุขและความเป็สิริมงคลในการ ดำเนินชีวิตของประชาชนชาวอำเภोजตุรพักตร พิมาน และเป็นการขอบคุณ “พระแม่โพสพ” ที่ช่วยให้เกษตรกรได้ผลผลิตข้าวเพิ่มขึ้นอย่าง อุดมสมบูรณ์ ด้วยเหตุผลที่ว่านาฏศิลป์ คือ สิ่ง ที่มนุษย์สร้างขึ้นโดยพัฒนามาจากการเลียนแบบ ท่าทางของเหตุการณ์ต่างๆ แล้วนำมาประดิษฐ์ ดัดแปลงเป็นท่ารำที่มีความงดงาม ซึ่งผู้วิจัยได้ พิจารณาเห็นว่าวิถีชีวิตและวัฒนธรรมของชาว อำเภोजตุรพักตรพิมาน มีประเพณีสำคัญเรียก ว่า “ประเพณีบวงสรวงบูชาพระพรหม” ซึ่งจัดขึ้น เป็นประจำทุกปี ผู้วิจัยได้มองเห็นความสำคัญ ของประเพณีบวงสรวงบูชาพระพรหมดังกล่าว และหากนำมาปรับใช้เป็นบทเรียนทางนาฏศิลป์ สำหรับจัดให้นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาได้เรียนรู้ น่าจะส่งผลต่อการพัฒนาและเสริมสร้างความ

รักและชื่นชมในวัฒนธรรมขนบประเพณีของผู้เรียนเพิ่มขึ้น ผู้วิจัยจึงได้ดำเนินการวิจัยเพื่อนำเอาเอกลักษณ์ที่เป็นสัญลักษณ์คู่เมืองของชาวอำเภोजตุรพักตรพิมานมาประดิษฐ์และสร้างสรรค์เป็นนาฏยประดิษฐ์เพื่อใช้ในบทเรียนสาระนาฏศิลป์ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ซึ่งมีชุดทำรำสำคัญประกอบ ด้วย 10 กระบวนท่า จำแนกออกเป็น ทำย่อยจำนวน 20 ท่า และนำมาบูรณาการปรับท่ารำใหม่ประกอบกิจกรรมการเรียนรู้ในสาระนาฏศิลป์ ของโรงเรียนจตุรพักตรพิมาน รัชดาภิเษก โดยประยุกต์วิธีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบกลุ่มร่วมมือ เข้ามาช่วยในกระบวนการเรียนรู้ เพื่อปลูกฝังให้เยาวชนเกิดจิตสำนึกและห่วงแหน รักท้องถิ่นและช่วยกันอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรมและวิถีความเป็นอยู่อย่างงดงามของท้องถิ่นและยังส่งเสริมให้ผู้เรียนนำประสบการณ์ทางด้านนาฏศิลป์ไปพัฒนาปรับปรุงให้เกิดความรู้ใหม่ เพื่อที่จะเป็นเยาวชนอย่างมีคุณค่าในฐานะผู้สืบทอดทางวัฒนธรรม และยังใช้เป็นแนวทางในการพัฒนา การเรียนรู้นาฏศิลป์และส่งเสริมประชาสัมพันธ์ให้ทุกคนได้ทราบถึงประเพณีอันดีงามที่สืบทอดกันมาช้านานของชาวอำเภोजตุรพักตรพิมานให้เป็นที่ประจักษ์ต่อไป

ด้วยเหตุผลดังกล่าว ผู้วิจัยจึงมีความสนใจดำเนินการประดิษฐ์และพัฒนาชุดระบำนาฏลีลาบูชาพรหม ให้มีประสิทธิภาพและเกิดประโยชน์ต่อการจัด การเรียนรู้แก่ผู้เรียนในระดับมัธยมศึกษา ของบุคคลและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งเป็นข้อสนเทศในการศึกษาค้นคว้าวิจัยในโอกาสต่อไป

ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อหาประสิทธิภาพของชุดระบำนาฏลีลาบูชาพรหม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ตามเกณฑ์

2. เพื่อหาดัชนีประสิทธิผลของชุดระบำนาฏลีลาบูชาพรหม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2

3. เพื่อหาประสิทธิภาพของแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบกลุ่มร่วมมือโดยใช้ชุดระบำนาฏลีลาบูชาพรหม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ตามเกณฑ์ 80/80

4. เพื่อหาดัชนีประสิทธิผลของแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบกลุ่มร่วมมือโดยใช้ชุดระบำ นาฏลีลาบูชาพรหม

5. เพื่อเปรียบเทียบคุณลักษณะการยอมรับนับถือตนเองของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่จัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้ชุดระบำนาฏลีลาบูชาพรหม ระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียน

ความสำคัญของการวิจัย

ผลของการวิจัยครั้งนี้ทำให้ทราบถึงกระบวนการพัฒนาชุดระบำนาฏลีลาบูชาพรหม ซึ่งจะเป็นแนวทางสำหรับครูผู้สอนกลุ่มสาระนาฏศิลป์ และเป็นข้อสนเทศสำหรับผู้สนใจในการพัฒนาชุดท่ารำ และปรับวิธีการเรียนรู้แบบกลุ่มร่วมมือมาประยุกต์ใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ของตนให้สอดคล้องกับศักยภาพของผู้เรียนรวมทั้งปลูกฝังให้เกิดจิตสำนึกและห่วงแหน รักท้องถิ่นและช่วยกันอนุรักษ์ สืบสานด้านศิลปวัฒนธรรมอันดีงามของท้องถิ่น และยังส่งเสริมให้ผู้เรียนนำความรู้ประสบการณ์ทางด้านนาฏศิลป์ไปบูรณาการ และพัฒนาปรับปรุงให้เกิดองค์ความรู้ใหม่ เพื่อที่จะเป็นเยาวชนอย่างมีคุณค่าในฐานะผู้สืบทอดทางวัฒนธรรม นอกจากนี้ยังใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาการเรียนนาฏศิลป์ และยังเป็นส่งเสริมและประชาสัมพันธ์ให้ทุกคนได้ทราบถึงประเพณีอันดีงามที่สืบทอดกันมาช้านานของชาวอำเภोजตุรพักตรพิมานให้เป็นที่ประจักษ์ต่อไป

สมมติฐานของการวิจัย

นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่จัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้ชุดระบำนาฏลีลาบูชาพรหม มีคุณลักษณะการยอมรับนับถือตนเองหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน

ขอบเขตของการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากร ได้แก่ กลุ่มนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่เรียนสาระเพิ่มเติมช่วงชั้นที่ 3 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2552 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2/9, 2/10 และ 2/11 โรงเรียนจตุรพักตรพิมานรัชดาภิเษก อำเภอจตุรพักตรพิมาน จังหวัดร้อยเอ็ด จำนวน 3 ห้อง จำนวน 118 คน

1.2 กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2/9 โรงเรียนจตุรพักตรพิมานรัชดาภิเษก จำนวน 43 คน ซึ่งได้มาโดยการสุ่มแบบกลุ่ม (Cluster Random Sampling)

2. กรอบแนวคิดในการวิจัย มีดังนี้

2.1 กรอบเนื้อหา ได้แก่ เนื้อหาวิชา นาฏศิลป์ไทย เรื่อง ชุดระบำนาฏลีลาบูชาพรหม ระดับช่วงชั้นที่ 3 ประกอบด้วย 10 หัวข้อ ได้แก่

2.1.1 เรื่อง ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับอำเภอจตุรพักตรพิมานและพระพรหม เวลาเรียน 2 ชั่วโมง

2.1.2 เรื่อง การแสดงนาฏศิลป์พื้นเมืองสร้างสรรค์ ชุด ระบำนาฏลีลาบูชาพรหม เวลาเรียน 2 ชั่วโมง

2.1.3 เรื่อง การประดิษฐ์สร้างสรรค์ทำรำ เวลาเรียน 2 ชั่วโมง

2.1.4 เรื่อง การปฏิบัติทำรำเพลงระบำนาฏลีลาบูชาพรหม เวลาเรียน 12 ชั่วโมง

2.1.5 เรื่อง ทบทวนการฝึกปฏิบัติทำรำชุดระบำนาฏลีลาบูชาพรหม เวลาเรียน 2

ชั่วโมง

2.2 กรอบกิจกรรมการเรียนรู้ในการวิจัย ผู้วิจัยได้ใช้แนวคิดการจัดการเรียนรู้แบบกลุ่มร่วมมือประกอบกิจกรรมการเรียนรู้เรื่องชุดระบำนาฏลีลาบูชาพรหม

2.3 ระยะเวลาที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ เวลาในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2552 ตั้งแต่เดือนธันวาคม 2552 ถึงเดือนมีนาคม 2553

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือในการวิจัยครั้งนี้มี 5 ชนิด ประกอบด้วย

1. คู่มือการใช้ชุดระบำนาฏลีลาบูชาพรหม ประกอบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบกลุ่มร่วมมือ จำนวน 10 ชุด

2. แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบกลุ่มร่วมมือ กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ สาระนาฏศิลป์ เรื่องระบำนาฏลีลาบูชาพรหม จำนวน 10 แผน

3. แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง ระบำนาฏลีลาบูชาพรหม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 แบบปรนัยเลือกตอบจำนวน 30 ข้อ มีค่าอำนาจจำแนกรายข้อ (B) ตั้งแต่ 0.23 ถึง 0.85 และมีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับ (r_{cc}) เท่ากับ 0.86

4. แบบวัดภาคปฏิบัติด้านทักษะการรำของนักเรียน สาระนาฏศิลป์ เป็นแบบวัดภาคปฏิบัติด้านการรำ ครอบคลุมความสามารถและทักษะการรำ 6 ด้าน จำนวน 1 ฉบับ มีค่าอำนาจจำแนก (D) ตั้งแต่ 0.54 ถึง 0.87 และมีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับ (α) เท่ากับ 0.87

5. แบบวัดการยอมรับนับถือตนเอง ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 อันดับ 15 ข้อ มีค่าอำนาจจำแนกรายข้อ (r_{xy}) ตั้งแต่ 0.31 – 0.83 และมีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับ (α) เท่ากับ 0.90

วิธีดำเนินการวิจัย

ผู้วิจัยได้ดำเนินการทดลองและเก็บรวบรวมข้อมูล ดังนี้

1. ทดสอบก่อนเรียน (Pretest) กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2/10 ด้วยแบบทดสอบวัดทักษะการจำ และแบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น ใช้เวลา 2 ชั่วโมง

2. ดำเนินการสอนด้วยชุดระบำนานาฏลีลาบูชาพรหมกับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2/10 จำนวน 10 ชุด รวมเวลาเรียน 20 ชั่วโมง ในระหว่างการสอนครูเก็บรวบรวมคะแนนจากการทดสอบภาคทฤษฎีในแผนที่ 1-3 และทดสอบภาคปฏิบัติแผนที่ 4-10

3. ทดสอบหลังเรียน (Posttest) กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2/10 หลังจากการสอนสิ้นสุดลง ด้วยแบบทดสอบวัดทักษะการจำ และแบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

4. ทดสอบก่อนเรียน (Pretest) กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2/11 ด้วยแบบทดสอบวัดทักษะการจำ และแบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น ใช้เวลา 2 ชั่วโมง

5. ดำเนินการสอนด้วยชุดระบำนานาฏลีลาบูชาพรหมกับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2/11 จำนวน 10 ชุด รวมเวลาเรียน 20 ชั่วโมง ในระหว่างการสอนครูเก็บรวบรวมคะแนนจากการทดสอบภาคทฤษฎีในแผนที่ 1-3 ทดสอบภาคปฏิบัติแผนที่ 4-10 และตั้งแต่แผนที่ 1-10 มีการเก็บคะแนนพฤติกรรมนักเรียนเหมือนกันทุกแผน

6. ทดสอบหลังเรียน (Posttest) กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2/11 หลังจากการสอนสิ้นสุดลง ด้วยแบบทดสอบวัดทักษะการจำ แบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และแบบวัดการยอมรับนับถือตนเอง

การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

1. การหาประสิทธิภาพและดัชนีประสิทธิผลของชุดระบำนานาฏลีลาบูชาพรหม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ตามเกณฑ์ 75/75 โดยการคำนวณค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

2. การวิเคราะห์ประสิทธิภาพและดัชนีประสิทธิผลของแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้ชุดระบำนานาฏลีลาบูชาพรหม ด้วยการคำนวณค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

3. การวิเคราะห์เปรียบเทียบคุณลักษณะการยอมรับนับถือตนเองของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่จัดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยใช้ชุดระบำนานาฏลีลาบูชาพรหม ระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียน ด้วยการวิเคราะห์ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และทดสอบสมมติฐานด้วย t- test (Dependent Samples)

สรุปผลการวิจัย สรุปได้ดังนี้

1. ชุดระบำนานาฏลีลาบูชาพรหม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 มีประสิทธิภาพเท่ากับ 78.47/76.61 เป็นไปตามเกณฑ์ที่ตั้งไว้

2. ดัชนีประสิทธิผลของชุดระบำนานาฏลีลาบูชาพรหม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 มีค่าเท่ากับ 0.5141 แสดงว่านักเรียนมีความก้าวหน้าทางการเรียนคิดเป็นร้อยละ 51.41

3. แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบกลุ่มร่วมมือโดยใช้ชุดระบำนานาฏลีลาบูชาพรหม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 มีประสิทธิภาพเท่ากับ 83.84/80.58 ซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์ที่ตั้งไว้

4. แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบกลุ่มร่วมมือโดยใช้ชุดระบำนานาฏลีลาบูชาพรหม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 มีดัชนีประสิทธิผลเท่ากับ

0.6049 แสดงว่านักเรียนมีความก้าวหน้าทางการเรียนผ่านกิจกรรมการเรียนรู้ตามแผนคิดเป็นร้อยละ 60.49

5. นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 มีคุณลักษณะการยอมรับนับถือตนเองหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

อภิปรายผล

จากผลการวิจัยในครั้งนี้พบประเด็นที่ควรนำมาอภิปรายผล ดังนี้

1. ชุดระบำนาฏลีลาบูชาพรหม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 มีประสิทธิภาพเท่ากับ 78.47/76.61 เป็นไปตามเกณฑ์ที่ตั้งไว้ ทั้งนี้อาจเป็นผลเนื่องมาจาก ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและข้อมูลองค์ความรู้ที่เกี่ยวข้องกับการประดิษฐ์ท่ารำและท่ารำพื้นฐานเพื่อนำมาใช้ประกอบการออกแบบท่ารำระบำนาฏลีลาบูชาพรหม รวมทั้งข้อมูลความรู้เกี่ยวกับกรอบหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 และหลักสูตรกลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ สาระนาฏศิลป์ โรงเรียนจตุรพักตรพิมานรัชดาภิเษก จังหวัดร้อยเอ็ด ผู้วิจัยเห็นว่าเป็นการออกแบบท่ารำที่มีความละเอียดอ่อนสวยงาม และออกแบบให้เชื่อมโยงกับบริบทของวัฒนธรรมท้องถิ่นซึ่งอาจเป็นเหตุจูงใจเสริมสร้างให้ผู้เรียนมีความอยากรู้และกระตือรือร้นในการเรียนมากยิ่งขึ้น ประกอบกับผู้วิจัยได้ออกแบบท่ารำจากง่ายไปหาทำที่ซับซ้อน เพื่อให้ง่ายแก่การฝึกท่ารำ และได้จัดลำดับการฝึกปฏิบัติท่ารำเรียงตามลำดับขั้นตอน จึงทำให้ผู้เรียนสนใจและตั้งใจฝึกปฏิบัติท่ารำมากขึ้น และผลจากการความสนใจและตั้งใจในการเรียนของผู้เรียนจึงช่วยให้สามารถปฏิบัติท่ารำได้ดีกว่า ทั้งคะแนนผลการทดสอบย่อย การฝึกปฏิบัติท่ารำทั้งระหว่างเรียนและหลังเรียนเพิ่มมากขึ้น ซึ่งมีข้อมูลสนับสนุน

ด้านคุณค่าของชุดระบำและท่ารำที่ออกแบบประดิษฐ์ขึ้นมาใช้ประกอบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้สาระนาฏศิลป์ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ด้วยความละเอียดรอบคอบ เหมาะกับระดับอายุศักยภาพความพร้อมของผู้เรียนอีกด้วย การมีความงดงามและลีลาอารมณ์ของท่ารำ ความสอดคล้องกับบริบทเนื้อหา ความเหมาะสมของท่ารำกับบทเพลงประกอบ รวมทั้งการแต่งกายของผู้รำ มีลักษณะที่น่าสนใจ เหมาะกับความพร้อมของผู้เรียน ความต่อเนื่องของท่ารำ และการฝึกปฏิบัติท่ารำมีความเหมาะสมกับเวลาเรียน ซึ่งมีผลการประเมินชุดระบำนาฏลีลาบูชาพรหมทั้ง 10 ชุด โดยผู้เชี่ยวชาญ พบว่ามีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.42 มีคุณภาพและเหมาะสมระดับมาก และผู้เชี่ยวชาญได้แนะนำให้แก้ไขในเกี่ยวกับเรื่องความสอดคล้องกับบริบทเนื้อหา ความเหมาะสมของท่ารำกับบทเพลงประกอบและการแต่งกายของผู้รำ ที่กล่าวมาทั้งหมดนี้แสดงให้เห็นถึงขั้นตอนวิธีการสร้างอย่างเป็นระบบ แบบแผนที่ชัดเจน ส่งผลให้ชุดระบำนาฏลีลาบูชาพรหมที่สร้างขึ้นเป็นไปตามเกณฑ์ สอดคล้องกับผลการศึกษาของ ปิยามรรัตน์ เศรษฐธาวิทย์ (2547 : 99) ได้ศึกษาเกี่ยวกับการประดิษฐ์ท่ารำประกอบการเรียนการสอน กลุ่มสร้างเสริมลักษณะนิสัย กิจกรรมดนตรี และนาฏศิลป์ ชุดระบำพุทโธมาศ ผลการศึกษาพบว่า คู่มือการสอนท่ารำประกอบการเรียนการสอนดนตรี – นาฏศิลป์ ชุดระบำพุทโธมาศ มีคุณภาพอยู่ในระดับ มากที่สุด และผลการประเมินการปฏิบัติกิจกรรมการแสดงพุทโธมาศ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 16.27 หรือคิดเป็นร้อยละ 81.35 ของคะแนนเต็ม การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนกลุ่มสร้างเสริมลักษณะนิสัย กิจกรรมดนตรี – นาฏศิลป์ โดยใช้คู่มือการสอนท่ารำประกอบการเรียนการสอนกลุ่มสร้างเสริมลักษณะนิสัย กิจกรรมดนตรีนาฏศิลป์ ชุดระบำ

พุทโธมาส สามารถช่วยให้เด็กนักเรียนเกิดความรู้สึกภาคภูมิใจถึงความเป็นเอกลักษณ์ของท้องถิ่น และอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรมอันงดงามสืบไป และสอดคล้องกับผลการศึกษาของ จิราภรณ์ ศรีสร้างคอม (2551 : 94-95) ได้ศึกษาการประดิษฐ์ทำรำประกอบการเรียนรู้ ชุดฟ้อนภูไทหมอลำของกลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ผลการศึกษาพบว่า คู่มือประกอบการกิจกรรมการเรียนรู้เรื่อง ฟ้อนภูไทหมอลำ กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ (สาระนาฏศิลป์) ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 มีคุณภาพอยู่ในระดับมาก รวมทั้งยังสอดคล้องกับผลการศึกษาของ รัชชียา งามวงศ์ (2548 : 89) ได้ศึกษาการประดิษฐ์ทำรำประกอบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ เรื่อง ฟ้อนบัวสวรรค์ กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ วิชาดนตรี-นาฏศิลป์ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ผลการศึกษาพบว่า คู่มือประกอบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เรื่อง ฟ้อนบัวสวรรค์ สาระนาฏศิลป์ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีคุณภาพอยู่ในระดับมาก

2. ดัชนีประสิทธิผลของชุดระบำนาฏลีลาบูชาพรหม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 มีค่าเท่ากับ 0.5141 แสดงว่านักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 มีความก้าวหน้าทางการเรียนคิดเป็นร้อยละ 51.41 ทั้งนี้อาจเป็นผลเนื่องมาจาก เมื่อนักเรียนได้เรียนด้วยชุดระบำนาฏลีลาบูชาพรหมแล้ว นักเรียนสามารถปฏิบัติการทำรำในแต่ละด้านทั้ง 6 ด้าน ได้แก่ ด้านความถูกต้องเหมาะสมของท่ารำ ด้านความมั่งคั่งและลีลาอารมณ์ของท่ารำ ด้านความสอดคล้องกับบริบทเนื้อหา ด้านความเหมาะสมของท่ารำกับบทเพลงประกอบ และการแต่งกายของผู้รำ ด้านความเหมาะสมกับความสามารถของผู้เรียน และด้านความต่อเนื่องของท่ารำและความเหมาะสมด้านเวลานักเรียนมีความสุข มีความกระตือรือร้น มีความซาบซึ้งในการปฏิบัติท่ารำตามที่ได้เรียนจากชุด

ระบำสามารถปฏิบัติท่ารำได้ถูกต้อง สวยงามอ่อนช้อย สอดคล้องกับผลการศึกษาของ กษมา มั่งประยูร (2544 : 109) ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง การเปลี่ยนแปลงรูปแบบการแสดงเพลงโคราช คณะ กำปันทันแท่นและคณะแสงสมชิด ผลการศึกษาพบว่า การแสดงเพลงโคราช คณะกำปันทันแท่นและคณะแสงสมชิด มีการเปลี่ยนแปลงทั้งทางด้านองค์ประกอบของการแสดง ได้แก่ จำนวนผู้แสดงในคณะที่มีจำนวนมากขึ้น ทั้งหมดเพลงรุ่นเก่า หมอลำเพลงรุ่นใหม่ และนักแสดงเพลงโคราชในปัจจุบัน หรือที่เรียกว่า เพลงโคราชชิง การแสดงเพลงโคราชปัจจุบันได้รับความสนใจจากคนหนุ่มสาวที่ขอชม สนุกสนาน เน้นการใช้ท่วงทำนองและจังหวะที่เร็ว การแต่งกายสีฉูดฉาด เพื่อดึงดูดความสนใจจากผู้ชมผู้ฟัง การแสดงเพลงโคราชในปัจจุบันจำนำเครื่องดนตรีไฟฟ้ามาใช้ประกอบการแสดง รวมทั้งการตกแต่งเวที เหมือนกับเวทีนักร้องเพลงลูกทุ่งทั่วไปที่เน้นความสวยงามและการนำเสนอสีมาประกอบการแสดง

3. แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบกลุ่มร่วมมือโดยใช้ชุดระบำนาฏลีลาบูชาพรหม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 มีประสิทธิภาพเท่ากับ 83.84/80.58 เป็นไปตามเกณฑ์ที่ตั้งไว้ ทั้งนี้อาจเป็นผลเนื่องมาจาก การจัดกิจกรรมแบบกลุ่มโดยใช้ชุดระบำนาฏลีลาบูชาพรหม ผู้วิจัยได้จัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยเน้นการปฏิบัติท่ารำมากกว่าการนำเสนอเพื่อให้เกิดความรู้ ความเข้าใจของเนื้อหา รวมทั้งสาระนาฏศิลป์เป็นวิชาเฉพาะที่ต้องเน้นการฝึกปฏิบัติเมื่อฝึกบ่อยครั้งก็จะทำให้ผู้เรียนเกิดทักษะ ในการรำเมื่อผู้เรียนเกิดทักษะในการรำแล้วจะทำให้ผู้เรียนมีความมั่นใจในตนเองในการรำกล้าแสดงออก มีทักษะในการแก้ปัญหาเฉพาะหน้าเมื่ออยู่บนเวที มีความสุข สนุกสนานเพลิดเพลินกับการเรียน ซึ่งสอดคล้องผลการ

ศึกษาของ บุญคุ้ม สกุลฐา (2548 : 72) ได้ศึกษาการพัฒนาแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ทำร่างมาตรฐานแบบวัฏจักรการเรียนรู้ (4 MAT) กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ผลการศึกษาพบว่า แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ทำร่างมาตรฐานแบบวัฏจักรการเรียนรู้ (4 MAT) สาระศิลปะ มีประสิทธิภาพเท่ากับ 87.72/84.89 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่ตั้งไว้สอดคล้องกับผลการศึกษาของ อรุณช ชาติจันพิน (2548 : 99 - 100) ที่ได้ศึกษาผลการพัฒนาแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบบูรณาการ สาระนาฏศิลป์ เรื่องระบำนาฏศิลป์ ชั้นประถมศึกษา ปีที่ 5 ผลการศึกษาพบว่า แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบบูรณาการ เรื่องระบำนาฏศิลป์ชั้นมีประสิทธิภาพเท่ากับ 93.17/82.27 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ประสิทธิภาพที่ตั้งไว้ 80/80 และสอดคล้องกับผลการศึกษาของ รังษิยา งามวงศ์ (2548 : 89) ที่ได้ศึกษาการประดิษฐ์ทำประกอบ การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ เรื่อง ฟ้อนบัวสวรรค์ วิชาดนตรี-นาฏศิลป์ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 และผลการ ศึกษาพบว่า แผนการเรียนรู้ เรื่อง ฟ้อนบัวสวรรค์ สาระนาฏศิลป์ กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีค่าเท่ากับ 81.73/86.25 ซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์ 80/80

4. แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบกลุ่มร่วมมือโดยใช้ชุดระบำนาฏลีลาบูชาพรหม กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 มีค่าเท่ากับ 0.6049 แสดงว่านักเรียนมีความก้าวหน้าทางการเรียนคิดเป็นร้อยละ 60.49 ทั้งนี้อาจเป็นผลเนื่องมาจากผู้จัดการเรียนรู้เป็นผู้มีความสามารถในการรำทำนาฏศิลป์ และได้ดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนด้วยตนเอง ตลอดเวลา 20 ชั่วโมง โดยก่อนการทดลองได้แจ้งผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ เรื่องระบำนาฏลีลาบูชาพรหม สาระนาฏศิลป์ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่

2 แล้วจึงดำเนินการสอนโดยใช้คู่มือประกอบ การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ เรื่องระบำนาฏลีลาบูชาพรหม กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ (สาระนาฏศิลป์) ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น ประกอบไปด้วยแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้จำนวน 10 แผน ซึ่งแต่ละแผนมีขั้นตอนในการจัดกิจกรรม การเรียนรู้ที่จัดให้ผู้เรียนได้ฝึกปฏิบัติด้วยตนเองจากตัวอย่างตามลำดับในแต่ละขั้นตอน และมีเพื่อนในกลุ่มคอยชี้แนะให้กำลังใจในการเรียน และการฝึกปฏิบัติ ทำร่วมกับเพื่อนอย่างต่อเนื่อง ใกล้ชิด จนส่งผลให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ที่ดี ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาของ จิราภรณ์ ศรีสร้างคอม (2551 : 94-95) ได้ศึกษาการประดิษฐ์ทำประกอบ การเรียนรู้ชุดฟ้อนภูไทหมอเหยา กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ผลการศึกษาพบว่า ดัชนีประสิทธิผลของแผนการเรียนรู้เรื่องฟ้อนภูไทหมอเหยา มีค่าเท่ากับ .8149 แสดงว่า นักเรียนมีความก้าวหน้าในการเรียนร้อยละ 81.49 สอดคล้องกับผลการศึกษาของ บุญคุ้ม สกุลฐา (2548 : 72) ที่ได้ศึกษาการพัฒนาแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ทำร่างมาตรฐานแบบวัฏจักรการเรียนรู้ (4 MAT) สาระการเรียนรู้ศิลปะ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ผลการศึกษาพบว่า แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ทำร่างมาตรฐานแบบวัฏจักรการเรียนรู้ (4 MAT) มีดัชนีประสิทธิผลมีค่าเท่ากับ 0.71 สอดคล้องกับผลการศึกษาของ อรุณช ชาติจันพิน (2548 : 99 - 100) ได้ศึกษาการพัฒนาแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบบูรณาการ เรื่องระบำนาฏศิลป์ กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ (สาระนาฏศิลป์) ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ผลการศึกษาพบว่า แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบบูรณาการ เรื่องระบำนาฏศิลป์ มีดัชนีประสิทธิผลเท่ากับ .06881 และสอดคล้องกับผลการศึกษาของ รังษิยา งามวงศ์ (2548 : 89) ที่ได้ศึกษาเกี่ยวกับการประดิษฐ์

ทำรำประกอบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ เรื่อง ฟ้อนบัวสวรรค์ กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ วิชาดนตรี – นาฏศิลป์ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ผลการศึกษาพบว่า แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้มีค่าดัชนีประสิทธิผลเท่ากับ 0.7628

5. นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 มีคุณลักษณะการยอมรับนับถือตนเองหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทั้งนี้อาจเป็นผลเนื่องมาจากในกระบวนการเรียนรู้ได้จัดให้นักเรียนได้นำความรู้ความสามารถที่ตนเองมีอยู่ไปใช้ปฏิบัติกิจกรรมการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องในทุกโอกาส โดยครูคอยให้การยอมรับและให้กำลังใจผู้เรียนในด้านความสามารถในการแสดงออกของนักเรียน ชื่นชมในผลงานตามความสามารถของนักเรียน และคอยกระตุ้นให้นักเรียนมุ่งมั่นใส่ใจในการฝึกปฏิบัติอย่างต่อเนื่องซึ่งอาจเป็นผลต่อการเสริมสร้างการรับรู้และเข้าใจในตนเองมากขึ้น ทำให้นักเรียนเกิดทัศนคติที่มีต่อตนเอง อันจะมีผลต่อการพัฒนาความตระหนักในคุณค่าของตนเอง ทำให้นักเรียนมีความรู้สึกว่าเป็นคนที่มีคุณค่า มีความสามารถประสบความสำเร็จในการทำงาน เข้าใจตนเองยอมรับตนเองเพื่อน ๆ ครู และคนอื่น ทำให้นักเรียนมีความเชื่อมั่นในตนเอง ซึ่งสามารถสื่อสารออกมาในรูปของคำพูดและการกระทำ และสามารถดำรงชีวิตได้อย่างมีความสุข ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ได้เปิดโอกาสให้นักเรียนได้กระทำในสิ่งที่เหมาะสมกับระดับความสามารถ ความถนัดและความสนใจของตนเอง ให้ความช่วยเหลือไม่ตั้งระดับความคาดหวังต่อนักเรียนจนเกินกำลังความสามารถ เพื่อให้นักเรียนประสบผลสำเร็จในสิ่งที่จะก่อให้เกิดความตระหนักในคุณค่าของตนเองได้ ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาของเบิร์นไชด์และคนอื่น ๆ (เซ็นทิพย์ อารีย์สมาน. 2545 : 34) ที่จัดกิจกรรมสนับสนุนให้สร้างความเข้าใจ

ใส่ในตัวผู้เรียน เสริมสร้างปฏิสัมพันธ์กับเพื่อน และสมาชิกในห้องเรียน ด้วยการสนับสนุนให้ผู้เรียนมีความกล้าแสดงออก การปฏิบัติกิจกรรมพิเศษอื่นๆ ทั้งนอกและในโรงเรียนจะส่งผลต่อการสร้างความตระหนักในคุณค่าตนเองของผู้เรียนได้ นอกจากนี้ผลการ ศึกษาของคูเปอร์สมิธ (Coopersmith. 1981: 346-347) ยังพบว่าความตระหนักในคุณค่าของตนเอง เป็นผลเนื่องมาจากการมีสัมพันธภาพที่ดีระหว่างเด็กกับพ่อแม่ ซึ่งแม่จะแสดงออกถึงความรัก และการยอมรับในตัวเด็กอย่างจริงจัง การเอาใจใส่ในความอบอุ่นห่วงใย ให้โอกาสได้แสดงความคิดเห็น และการยอมรับในความ สามารถ รวมทั้งให้การชี้แนะในเรื่องต่างๆ อย่างเหมาะสม

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้

1.1 ก่อนดำเนินการสอนตามแผนการจัดการเรียนรู้ทั้งสองรูปแบบ ครูผู้สอนควรจัดกิจกรรมเพื่อปรับความรู้และทักษะพื้นฐานของผู้เรียนให้มีความพร้อมเชื่อมต่อการเรียนในเรื่องใหม่ โดยเฉพาะพื้นฐานในการเล่นของที่บ้าน

1.2 ครูควรมีการเตรียมกิจกรรม และสื่ออุปกรณ์ให้พร้อม ในบางกิจกรรมอาจเชิญวิทยากรในท้องถิ่นมาให้ความรู้ และเป็นตัวแบบในการปฏิบัติการเล่นควบคู่ไปด้วย ก็จะส่งผลดีต่อการนำเสนอตัวอย่างการเล่นที่ใช้ทำแบบอื่นแก่ผู้เรียน

1.3 ครูควรจัดกิจกรรมให้ผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัติจริงด้วยตนเอง โดยเน้นกระบวนการกลุ่มให้ผู้เรียนใช้เพื่อการเรียนเพิ่มขึ้น เพื่อให้สามารถค้นพบการประยุกต์ดัดแปลงท่าทางการเล่นได้ด้วยตนเอง

1.4 กระบวนการเรียนทั้งสองรูปแบบ

สามารถนำไปปรับใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้
สาระนาฏศิลป์ได้ตามความเหมาะสม

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรได้มีการพัฒนาผลการเรียนรู้จากวิธีการจัดการเรียนรู้ตามแนวทฤษฎีพหุปัญญาในกลุ่มสาระศิลปะ หรือกลุ่มสาระอื่นเพิ่มเติม เช่น ผลการเรียนรู้ด้านความฉลาดทางอารมณ์ ความคิดสร้างสรรค์ การยอมรับนับถือตนเอง ทักษะชีวิต จิตสาธารณะ หรือ การนำตนเองในการเรียนรู้

2.2 ควรทำการวิจัยเปรียบเทียบการจัดการเรียนรู้ตามแนวทฤษฎีพหุปัญญา กับการจัดการเรียนรู้รูปแบบอื่น เช่น การจัดการเรียนรู้

ตามแนวคิดสมองเป็นฐาน การจัดการเรียนตามแนวคิดจิตปัญญาศึกษา การจัดการเรียนโดยใช้ปัญหาเป็นฐานหรือการจัดการเรียนรู้แบบโครงงาน การจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้แบบ 5 ขั้น หรือแบบ 7 ขั้น หรือการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้แบบกลุ่มร่วมมือวิธีการอื่น

2.3 ควรนำตัวแปรความฉลาดทางอารมณ์ การมีพหุปัญญา ความเชื่อมั่น และแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์รวมทั้งพื้นฐานทางครอบครัวหรือกลุ่มอายุ มาจัดเป็นตัวแปรอิสระในการวิจัย ประกอบการศึกษาผลควบคู่กับตัวแปรตามด้านอื่น ๆ ด้วย

References

- Areesaman, Chuentip. (2002). **A Comparative Study of Learning Achievement in Social Studies Subject, Self-Esteem of Pratomsuksa 5 Students taught by Constructivist, and Learning Contract Teaching.** Master of Education , Bangkok: Srinakarintarawiroth University.
- Chatjanpan, Oranuj. (2005). **A Study of Development in Integrated Learning Activity Management Plan titled “Dancing Body,” Art Learning Substance (Dancing Substance) Pratomsuksa 5.** An Independent Study Report for Master of Education, Mahasarakham: Mahasarakham University.
- Coopersmith, S. (1981). **The Antecedents of Self-Esteem.** 2nded. California : Consulting–Psychologists Press, Inc.,
- Kosinanon, Renu. (1984). **Thai Dance.** Bangkok: Kurusapa Printing.
- Mungprayuen, Kasama. (2001). **The Changes of Style in Korat Song, Jampanbantan Band, and Sangsomchid Band.** An Independent Study Report for Master of Education, Mahasarakham: Mahasarakham University
- Ngamwong, Rangsiya. (2005). **Dancing Creation and Learning Activity Management titled “Magic Lotus Dance,” Art Learning Substance, Music-Dancing Subject. Pratomsuksa 6.** An Independent Study Report for Master of Education , Mahasarakham: Mahasarakham University.

- Sakoon-hu-ha, Boonkoom. (2005). **Development of Learning Activity Management in Standard Dancing as 4 MAT Learning Cycle, Art Learning Substance, Partomsuksa 5. An Independent Study Report for Master of Education** , Mahasarakam: Mahasarakam University.
- Sedtadawit, Piyamonrat. (2004). **Creation of Dancing Posture for Instruction in Habit Characteristic Enhancement Music-Dancing Activity in Bhuudthaimad Dancing. An Independent Study Report for Master of Education** , Mahasarakam: Mahasarakam University.
- Seeseuy, Panee. (1997). **Esthetic in Thai Dancing**. Bangkok: Chana Printing.
- Soontonprasert, Sunanta. (2003). **Production of Instructional Innovation, Exercise Construction**. Chainat: Association of Development for Knowledge of Law Regulation.
- Srisangkom, Jirapon. (2008). **Creation of Damcing Posture for Learning in Putai Mo-yao Dancing, Art Learning Substance. An Independent Study Report for Master of Education** , Mahasarakam: Mahasarakam University.